

© Prof. dr. Jouke van Dijk CWI MKB Noord, 29-3-2007

De Noordelijke arbeidsmarkt en de toekomst

Presentatie voor de bijeenkomst
**"Tekort aan Banen,
 Tekort aan Mensen"**
 Flowerdome Eelde, 29 maart 2007

Prof. dr. Jouke van Dijk
 Hoogleraar regionale arbeidsmarktanalyse
 Faculteit Ruimtelijke Wetenschappen
 Rijksuniversiteit Groningen
jouke.van.dijk@rug.nl **RuG** www.joukevandijk.nl

© Prof. dr. Jouke van Dijk CWI MKB Noord, 29-3-2007

Noordelijke Arbeidsmarkt- verkenning 2007

Digitale versie NAV 2007:
www.reg groningen.nl/nav

Auteurs:
 Dr. Lourens Broersma
 Dr. Dirk Stelder
 Prof. dr. Jouke van Dijk

RuG

© Prof. dr. Jouke van Dijk CWI MKB Noord, 29-3-2007

Overzicht

- Trends op de arbeidsmarkt
- Krapte op de arbeidsmarkt
- Oplossingen voor:
 - de werkgever
 - de werknemer
 - de samenleving

RuG

© Prof. dr. Jouke van Dijk CWI MKB Noord, 29-3-2007

Trends op de arbeidsmarkt

- **Kwantitatief:**
 - Economisch herstel
 - Vergrijzing
- **Kwalitatief: opleiding en beroep**
 - Economische herstructurering: industrie → diensten
 - Kennisintensivering, opleidingsniveau
 - School en studiekeuze: schoolverlaters
 - Probleem groepen: voortijdig schoolverlaters, langdurig werklozen, goedgekeurde WAO-ers

RuG

© Prof. dr. Jouke van Dijk CWI MKB Noord, 29-3-2007

nrc.nl en de volled...

Welkom op nrc.nl, site van NRC Handelsblad en nrc.next maandag 29 januari 2007 - 17:31

Economie

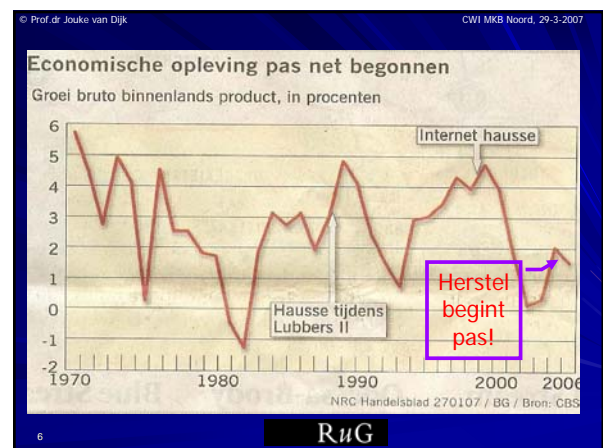
Arbeidsmarkt bijna even krap als in 1970
 Looft onze redacteursen Elzje Jorritsma en Ben Vollaard
 Rotterdam, 27 jan.

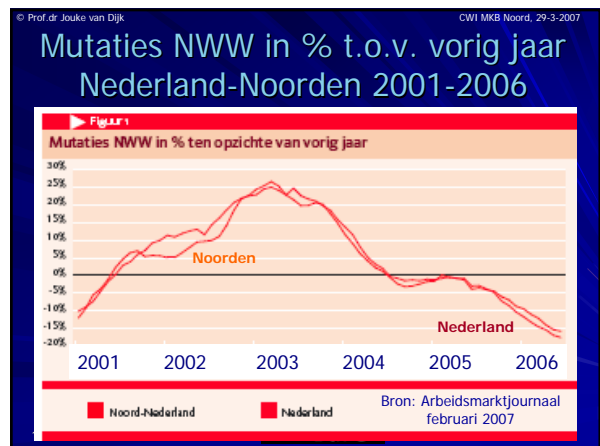
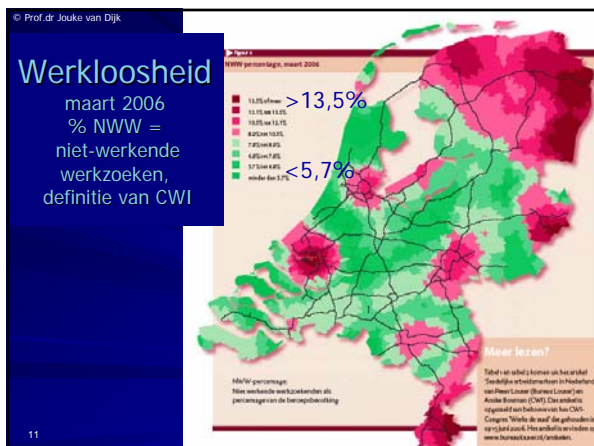
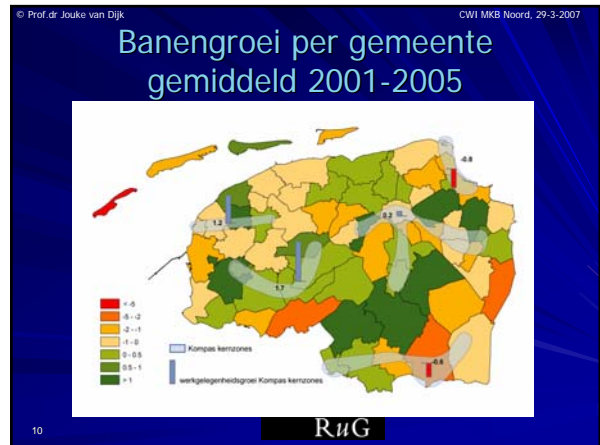
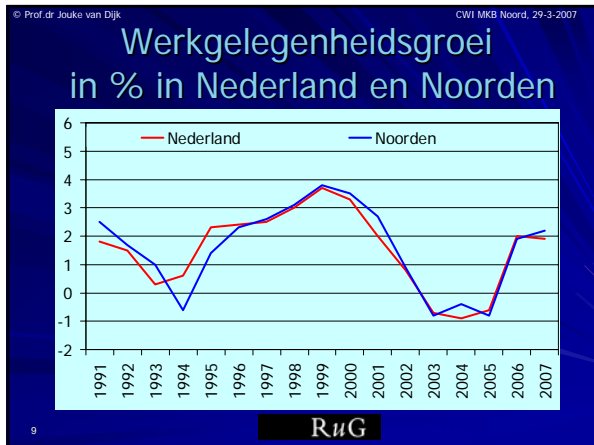
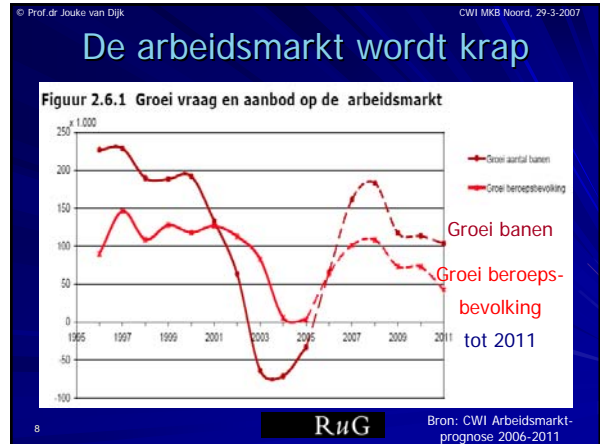
Het tekort aan personeel is in Nederland sinds 1970 niet zo groot geweest. Omdat de economische opleving doortert, zal het personeelstekort waarschijnlijk nog dit jaar het 37 jaar oude record evenaren.

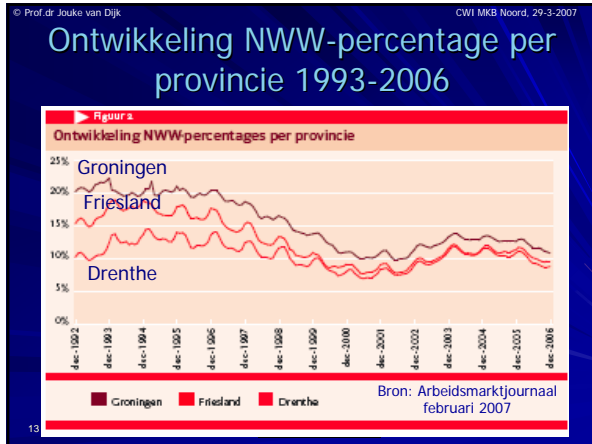
Bij dit artikel

- achtergrond - Vertrak babyboomers is nog maar het begin
- **Discussie** - Wat zijn uw ervaringen met de krapte op de arbeidsmarkt?

RuG

© Prof. dr. Jouke van Dijk CWI MKB Noord, 29-3-2007

Werkloosheid Noorden neemt spectaculair af

CWI verwacht de komende jaren al 'knelpunten'

Door Jaap Kiers

GRONINGEN/ASSEN ■ De werkloosheid in Noord-Nederland neemt in rap tempo af. Eind februari waren er in Friesland, Groningen en Drenthe 72.214 niet-werkende werkzoekenden in-

3,9 procent een jaar eerder. Ook in Drenthe was de relatieve daling indrukwekkend. Dit jaar 19 procent tegen 2,9 procent een jaar eerder. Totaal 4629 Drenten vonden werk. Ook bij het terugdringen van de jeugdwerkloosheid in de drie noordelijke provincies werden belangrijke resultaten bereikt. Waren in 1994-2006 minder dan 100.000 jongeren in de regio op zoek naar werk, nu zijn er daar nog slechts 6000. De

niek, zorg en welzijn, technisch commerciële beroepen en de bouw zijn of dreigen arbeids tekort.

Meer werkloosheid in 'grote' steden

"Traditioneel doet zich sprake van 'grote' steden. Noord-Nederland is, op de

Dagblad van het Noorden, vrijdag 16 maart 2007

© Prof. dr. Jouke van Dijk CWI MKB Noord, 29-3-2007

Maar het kan nog beter:

Groningen beleeft economisch wonder

niet langer aridragers op mogelijk. Investerings- en innovatie-activiteit, die in de laatste jaren steeds meer in de provincie Groningen is terechtgekomen. Maar ook de Groninger economie heeft een sterke impuls gekregen. Het werkloosheidspercentage daalde in 2006 naar 6,1 procent, het laagste in Nederland.

Werkloosheidscijfers

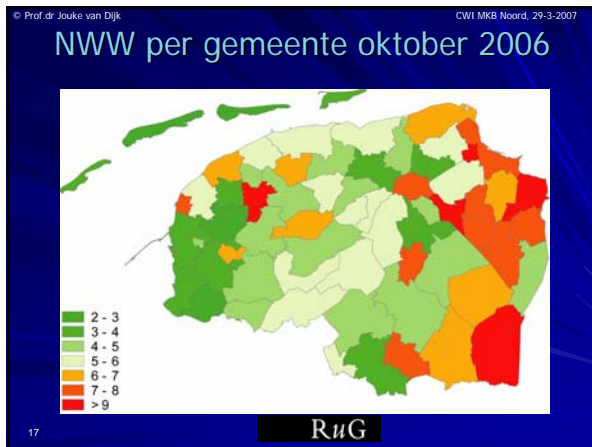
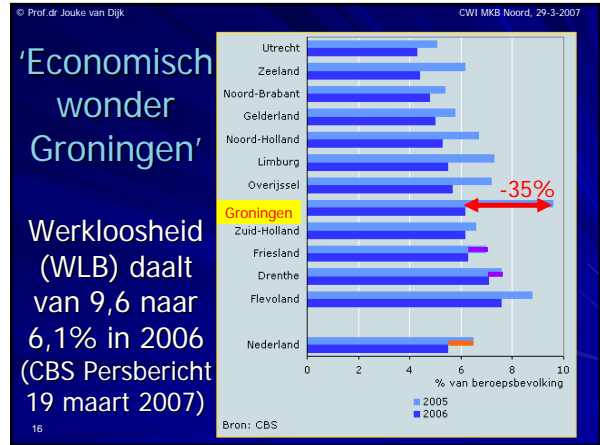
15
10
5
0

1993 1994 1995 1996 1997 1998 1999 2000 2001 2002 2003 2004 2005 2006

■ Groningen ■ Friesland ■ Drenthe

Leeuwarder Courant, dinsdag 20 maart 2007

RUG

© Prof. dr. Jouke van Dijk CWI MKB Noord, 29-3-2007

Indicatoren onbenut arbeidsaanbod in het Noorden

- NWW, CWI oktober 2006 **71.700**
 - 32% ouder dan 50, 18% jonger dan 30
 - 46% VMBO of lagere opleiding
 - 65% langer dan een jaar werkloos
 - 12% in fase 1 (9.000: echt aanbod)
- WLB, CBS 2006 **48.000**
- WW-uitkering juli 2006 **40.500**
- WWB (bijstands)-uitkering juli 2006 **36.100**
- WIA/WAO-uitkering juli 2006 **91.900**

Meer uren werken **RUG**

© Prof. dr. Jouke van Dijk CWI MKB Noord, 29-3-2007

Noordelijke Arbeidsmarktverkenning: Speciale onderwerpen

- 2004: Aansluiting onderwijs - arbeidsmarkt
- 2005: Regionale arbeidsproductiviteit
- 2006: Het Noorden in 2020

2007: Knelpunten op de arbeidsmarkt

RuG

© Prof. dr. Jouke van Dijk CWI MKB Noord, 29-3-2007

Knelpunten naar beroep: Noordelijke Arbeidsmarktverkenning 2007: H.5

- Arbidsaanbod: 59.000**
 - Werklozen (fase 1) 9.000
 - Schoolverlaters 22.000
 - Herintreders 20.000
 - Ex-WAO-ers 9.000
- Arbidsvraag: 46.000**
 - Vervangingsvraag 23.000
 - Uitbreidingsvraag 23.000

Knelpuntenanalyse naar beroep en regio

RuG

© Prof. dr. Jouke van Dijk CWI MKB Noord, 29-3-2007

Knelpunten naar beroep: Noordelijke Arbeidsmarktverkenning 2007

- Lager en middelbaar niveau:**
 - Agrarische beroepen
 - Technische beroepen
- HBO en WO niveau:**
 - Technisch
 - (Para)medisch
 - Managers
 - Pedagogisch niet, of toch wel? PABO-ers naar de ICT?

RuG

© Prof. dr. Jouke van Dijk CWI MKB Noord, 29-3-2007

Braindrain van hoger opgeleiden ?

- Studenten vasthouden geen doel op zich
- Van de WO - studenten komt 40% van buiten het Noorden en 55% gaat buiten het Noorden werken na het afstuderen (HBO ruim 40%)
- Ca. 75% van de economen en de bedrijfskundigen verlaten het Noorden, van de medici maar 35%
- Degenen met noordelijke wortels komen vaak terug als er maar banen zijn (ook voor de partner!)

Carrièreperspectief bieden:

- Traineeship, high-potential programma?
- Baan voor partner regelen?

RuG

© Prof. dr. Jouke van Dijk CWI MKB Noord, 29-3-2007

Verwachte krapte technische beroepen 2007 lager en middelbaar niveau

Legend:

- 494 - 331
- 330 - 149
- 148 - 68
- 67 - 25
- 24 - 0
- 1 - 20
- 21 - 66

RuG Bron: NAV 2007

© Prof. dr. Jouke van Dijk CWI MKB Noord, 29-3-2007

Friese jongeren in trek

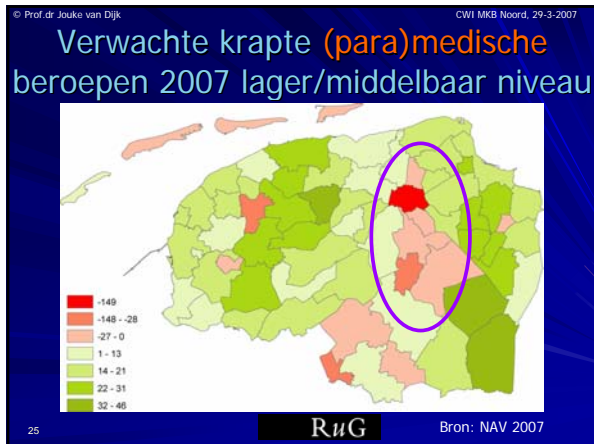
Corus IJmuiden werft Friese jongeren

Staalbedrijf Corus is in Friesland een massieve campagne begonnen om personeel voor de hoogovens in IJmuiden te werven.

'Sjoch, nó wurdt it leuk!'

Jongeren bij Corus

RuG Bron: NAV 2007

© Prof. dr. Jouke van Dijk CWI MKB Noord, 29-3-2007

Samenvatting

- Economische groei: meer vraag naar arbeid
- Vergrijzing: toename uitstroom
- Schoolverlaters: minder instroom, zeker in bepaalde beroepsgroepen
- Voortijdig schoolverlaters zonder startkwalificatie (ca. 6000 per jaar in het Noorden)

→ Arbeidsmarkt wordt krap al is er variatie naar beroep en regio en in de mogelijke oplossingen

- Maar: nog 168.500 mensen in de WW, WWB en WAO in het Noorden: schrijven we die af?

26 **RuG**

© Prof. dr. Jouke van Dijk CWI MKB Noord, 29-3-2007

Oplossingen voor krappe arbeidsmarkt vanuit de werkgever

Macro:

- Arbeidsproductiviteit verhogen/Innovatie
- Outsourcen productie/Migranten aantrekken
- Meer uren werken, langer doorwerken

Micro:

- Meer betalen, goede arbeidsvoorwaarden
- Relatiemanagement met intermediairs, CWI, UWV, ex-werknemers, scholen

HRM-beleid en/of ook arbeidsmarktbeleid?

27 **RuG**

© Prof. dr. Jouke van Dijk CWI MKB Noord, 29-3-2007

Aanbevelingen: scholing & reïntegratie

- Onderwijs, overheid, CWI, UWV en bedrijfsleven en ouders **SAMEN** verantwoordelijk
- Onderwijs en Overheid moeten vooral zorgen voor startkwalificaties (MBO+), faciliteiten en bewustwording: VMBO is niet genoeg en HAVO/VWO ook niet!
- Bedrijfsleven moet investeren in bedrijfsspecifieke scholing, stageplaatsen, werkleer-trajecten, contacten met CWI, UWV, scholen/docenten: laat uw bedrijf zien!
- Grotere rol voor gesubsidieerde arbeid en WSW ook als dat niet leidt tot een reguliere baan

28 **RuG**

© Prof. dr. Jouke van Dijk CWI MKB Noord, 29-3-2007

Conclusies

- De arbeidsmarkt is zeer dynamisch en dat is zowel een **bedreiging** als een **kans**
- Het probleem lost zich wel op, maar geldt dat ook voor de werkloosheid (WW+WWB+WIA) ?
- Het wordt moeilijk voor bedrijven die alleen mannelijke, blanke, jonge werknemers uit de eigen regio willen die nooit werkloos geweest
- Investeren in human capital: zie stageplaatsen als een investering en niet als kosten
- Voorkom voortijdig schoolverlaten, liefst met startkwalificatie, maar dat zal niet altijd lukken?

29 **RuG**

© Prof. dr. Jouke van Dijk CWI MKB Noord, 29-3-2007

De Noordelijke arbeidsmarkt en de toekomst

Presentatie voor de bijeenkomst
"Tekort aan Banen,
Tekort aan Mensen"
Flowerdome Eelde, 29 maart 2007

Prof. dr Jouke van Dijk
Hoogleraar regionale arbeidsmarktanalyse
Faculteit Ruimtelijke Wetenschappen
Rijksuniversiteit Groningen
jouke.van.dijk@rug.nl **RuG** www.joukevandijk.nl

30 **RuG**